

זה בורר פרק שלישי מנהדרין

מסורת הש"ס

(א) [תשובות כה. וס"נ]
 (ב) לעיל ג. ח: לקמן פז:
 (כזבות ככ, א.) רש"ל מ"ה,
 (ח) תוספתא מ"ט פ"ה
 (ט) תוספתא מ"ט פ"ה
 (י) הוריות יג: גיטין
 (יג.) [ז"ל פסולי מחזיקין,
 (ד) [ז"ל אלוזרז, (י) (חמ"ב).
 פסולי מחזיקין, (י) גיטין
 (לג:) תשובות פ"ב כל
 קסקה. תוספתא פ"ה
 (כ) רש"ל מ"ה, (ג) ברכות ד:
 (ו) וס"נ, (ח) [סוטה] ד: הל':
 (י) יטולס.
 (כ) בצמ"י ממקורין
 (ע) ולא העיד כ"ל [רש"ל
 וס"נ רש"ל,
 (פ) [לפא]

תורה אור השלם

1. לא תלך רכיל בעמך
לא תעמוד על דם רעך
אני ירקה טו
2. ונפש כי תחטא
ושמעה קול אלה והוא
עד או ראה או ידע אם
לוא יגיד ונשא עונו:
ירקה א
3. לא יקום עד אחד
באיש לכל עון ולכל
חטאת בכל חטא אשר
תעל על פי שני עדים אם
על פי שלשה עדים יקום
דבר: דברים טו

גליון הש"ס

גמ' ואמרו דברי חלומות.
ע' תשובת תשנ"ז ח"צ ס'
קכח: שם בי אתי
לשבוועה אתי. ע' טורי אבן
פ"צ דר"ה כג ע"צ ד"ה
ומכניס:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה צמאי וכו'
ור' יהושע ב"ק הס"ד:

מוסף רע"י

בית דין חצוף. שעברו על
הקמת המסע (ע"ד א. כד.)
שיראו שניהם עושה
על אמת העדות להטות
אומר צפוי להיווה אומר
אומר צפוי הוה על עולו
(כתובות כו.) אפילו בזה
אמר זה. אומר צפוי
האחר על פלוג ממוני
מנה אלה אומר צפוי שני
לדמיאן שני על אמת ממוני,
ממוני מקום אמת
ממקד, ומקד סבר אמת
ממקד, ממקד אמת אלא
אמר, וה"ל לגבי מנה
אלו עדות (רשב"ם א. כד.)
ואין עדות
הקוימוני. להקטיל צפוי
ואפילו לא שנים אלה,
ופלוגתא שנים אלו אלא
אין ידוע בן קרמה אלא
על (כתובות כו.) עד
שיראו שניהם עושה
צפוי צ"ד (רשב"ם ב"ב לב.)
הממשש באומר לא
יקום עד, ולא אמת שנים,
אלי יודע דאמר קאמר, אלא
מחלוקתא להיחבא שנים
עד מנה עד שנים
משמע, דאין אלא לשון
עדות ופסא עדות שנים
(סוטה ב.)

וּכְלָוִי לִישָׁנֵי דָבִי דִּינָא. כָּל דְּבָרֵיהֶּיּוֹ שֶׁ
 כְּמִתְרַכְּרֵין בְּחִבּוּצוֹת (דף כג.) בְּשֵׁלֶשֶׁה שֶׁ
 כָּדָם וְכֹהֲלֵכֶה וְהָטִי וְדֹאֵי תַלְתָּהּ הוּא : לֵאמֹר
 וּרְבִינָא אָשִׁי. לְאִינְהוּ וְדֹאֵי יַעֲרֵי שֶׁאִין
 מְשַׁלְשֵׁה לְכַתּוּב. וְהָאִי דְנֻקֵּט רַב אָשִׁי
 לְפִי שְׂמִית דִּירוּ הֵי הָאֵשׁ בְּיָמֵי רַבִּינָא
 וְשִׁינְהֵם כְּדָמָרָא גַּמְרָא לֵב תַּלְמוּד בְּזֵלָא
 כְּדִאֲמַרְיָן הֵתֵם הַשּׁוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֲלִים
 (ב"מ פו.) רַב אָשִׁי וּרְבִינָא סוּף הוֹרָאָה
 וְיִמְיָיו תִּאֲמָרוּ דְּבָרִים הֵלְלוּ וְהוֹקֲצֵנוּ
 בְּגַמְרָא : בְּיָמֵי לֹא אָמַר כְּלוֹם. אִינּוּ
 נִתְּאֵן לְפִי שֶׁאִין בִּידֵי יִטְעֵן : בְּזֵדָה
 דְּבָרֵי קִיּוּמִין. דָּמָה לֵב לְשַׁקֵּר אֶת רוּחַ
 וְטוֹעֵן וְעוֹתָן לְאוֹתוֹ שֶׁהוּא מַעֲיֵד עָלָיו :
 אֵם כְּמוֹסֵר. אֵם נִרְאֶה לָהֶם כְּמוֹסֵר
 דְּבָרָיו לְבָנָיו בְּחִמְתָּ בְּשֵׁן כְּוֹוָּה :
 כְּמַעֲרִים. שֶׁהוּא מַחֲיִירָא שְׁלֵא יִטְעֵם
 בְּחִיּוּ אִזּוּ שְׁלֵא יַחֲזִיקוּהוּ כְּעֹשִׂיר לְהוֹסִיף
 עַל יִאֲוִיתָיו : שְׂהִינָא לֹא אֲבִיּו. וְלֹא
 אָמַר לָהּ הֵיכֵן הֵם : כְּעַל הַחֹסֶם. שֶׁ
 הַמֶּרְחָל הַלּוּיִם בְּלִיָּה : דָּל וְכֹס. שֶׁר
 מַגִּיד לֹא כִמָּה יֵשׁ : לֹא מַעֲלִין כּו'.
 וְיֹכֹל לְהוֹלִיֵּם בְּמִקּוּמָם : מִיִּכְתֵּב הֵיכֵן
 כְּפִצְקִין. פֶּסֶק דִּין בְּנִקּוּס שֶׁשׁ מַחְלֻקָּת
 וְנִטּוּ אַחֲרֵי הַרְצִים : וְאִי. פְּלוּגִי :
 מִדְּבָרִים נִידָכֶה. מִשְׁמַע שֶׁהִיא
 מַחְלֻקָּת בְּיָהִים וּמִתָּן דְּבָרֵיהֶּיּוֹ
 מִזְכָּרֶה : לְשׁוֹמְרֵי אִיבֹה מִנְּחָא בְּהִדְיָהּ.

אם טעו השנים וחייבין לשלם מזהים
פליגי הנך רבנן דדיין השלישי אם
ישלם חלקו עמהם: **מאן דאמר וזאי**
כתבינן ולא כתבינן פלוגמיהו דקסבר
כולם שוין ואף השלישי ישלם עמהם
דהא לא הוה איהו כדדיין דבשרי לא
דאי מפקי דניא: גלומי אינוו.
גבעל מדין חלקו של דיין שלישי:
למאן דאמר פלוני ופלוגי מוכין כו'
לא משלמי. דלהכי כתבינן פלוגתא
כדאיא לאודועי דכתרי נגמר דינא
ולא קיבלו עלייהו כולי דינא: **הספ**
קיימי. דהא לא קמני מתני' שזיאיאוס
לאחר ששעמו דכריהס: **עד שיראו**
שניהם כאחד. אמת העדות. ואקמן
יליף טעמא: **אין עדותן מסקייתה**
בכ"ד. לפסוק הדין על פיהם: **עד**
שיעידו שניהם כאחד. וסתמא היא
ולא ר' יהושע בן קרחה קאמר לה:
לימא דלא כר' נתן. דהא מתני' קמני
לדעיליניהו לסהדי משום דמתחילה
כשדקדוק שמעו דכרי של זה בלא זה
ור' נתניהם היא. דאמר בשעת שאל
ומתן הוו מפכי להו לבעלי דינים: **במאי**
קמפלגי. ת"ק ור' יהושע (א): **אמנה**
דקא מסהדי האי כו'. זה אומר בפני
הללויה מנה זה אומר בפני הללויה מנה
זה לא ראה של זה נמצא שאין כאן
עדות שלם במנה אחד: **ואידך.** מ"מ
מתווייהו מסהדי דמנה קא רשי ביה:
והוא עד. והאי קרא בשני עדים
משמע לגבי קרבן שבעות העדות
דאילו השביע עד אחד (ב) ולא העידו
פטור: **דמינא ממשמע שנאמר כו'.** עד
אחד משמע: **ואפקיס רבמנא בלגון חד.**
דכתיב והוא עד: (לשבעה אחי. עד
אחד אינו מחייבו ממון אללא שבעה
הלכך כשהעיד זה יחיד וזה יחיד לא
שייכא תורת ממונן בעדותו ולא מתרפסי
להו דהא לאו לחיוביה ממונא אחו:

דכולי

וּכְלָ לִישְׁנֵי דְבִי דִּינָא וּלֹא הוּא כְּתֹב בְּהַ
בְּמוֹתָב תְּלָתָא הֵינָא וְחַד לִיתְהֵי סִבְרָ
רְבִינָא לְמִימַר הֵינּוּ דְרִישׁ לְקִישׁ א"ל רַב
נָתַן בְּרַם אִמִּי הֵכִי אִמְרִינָן מִשְׁמִיָּה דְרַבָּא *כָּל
כִּי הָיִי גֻּוּנָא ⁶חִיִּישִׁין לִב"ד טוֹעִין אִמַּר רַב
נִחְמֵן בְּרַם יִצְחָק אִי כְּתֹב בְּהַ בִּי דִּינָא תוּ לֹא
צִרִּיק וְדִילְמָא בֵּית דִּין חֲצוּף הוּא ⁷דְּאִמַּר
שְׁמוּאֵל שְׁנִים שָׂדְנוּ דִּינִיהֶן דִּין אֵלֹא שְׁנִקְרָאוּ
ב"ד חֲצוּף דְּכְתֹב בִּיהַ בִּי דִּינָא דְרַבָּנָא אִשִּׁי
וְדִילְמָא רַבְנֵן דְּבִי רַב אִשִּׁי כְּשְׁמוּאֵל סְבִירָא
לְהוּ דְּכְתִיב בּוּ ⁸(וְאִמְרָנָא לִיהַ לְרַבָּנָא אִשִּׁי)
וְאִמַּר לֶן רַבָּנָא אִשִּׁי ⁹ת"ר *אִמַּר לֶהֱן אֶחָד
אֲנִי רֵאִיתִי אֲבִיכֶם שֶׁהֻטְּמִין מַעוֹת בְּשִׁידָה
תִּיבָה וּמִגְדֵּל וְאִמַּר שֶׁל פְּלוּנִי הֵן שֶׁל מַעֲשֵׂר
שֵׁנִי הֵן בְּבִים לֹא אִמַּר כָּלֹם בְּשִׁדָּה דְּבִרְנוּ

צ"ה צמותב תלסא הוינא וחד ליסוהי.
כט: חזקה אין צ"ד כותבין שטר אלא
עין שאין שנים קרוים צ"ד: צי דינא
אז היה שם מסתמא לא לזה לפחות

וְדִילְמָא רבנן דבי רב אשי
 בשמואל א' כ"ה. כשמואל
 קי"ל דכפיר' צריס מכלית' (דף ק"ג א')
 ה"פ כשמואל בעלמא ק"ל באדיתא
 שכתבו בהודא בשנים בלא קנין
 וזוהו אין הלכה כמותו דלמרא לעיל
 ההוא בשני שנים קנו מדר' כותבין
 ואם לאו אין כותבין: **ב"ב** שאין
 בידו. ליכא למימר דלהמניה במיגו
 דאי בעי שתיק דאין זה מיגו דאי שתיק
 ממני התם ולא יבא ליד פלוני:
וואם במוסר דבריו קיימין. אין
 שייך כאן שלא להשביע את
 בניו: **משום** דמחזי בשקיפרא.
 ומשום לא תלך רכיל אין כאן:
 צדוק

קיימין אין בידו ליטלן לא
ת בשידה תיבה ומגדל ואמר
ברני קיימין אם רמזורים לא

רבינו חננאל

[illegible]

איבה לזה המחזיר. ריש לקיש סבר אם לא תפרע יצני עומדן והתובע פותח דבריו שנאמר מי בעל דין רחוק מילק דליתא דאמר עילכון קבל שאלה יתי קרובי וה' לאו קרובין ליענינן וכן נאמר מקילין עדים שלא בפני בעל דין ועבדין ליה איתן קוצה ליה. גמרא אתה מביטין איהו אשקין ונתנין בידן. גמור דרין. מביטין בעל דין למחר שומעין דבריו הניח איז עדותן מביטין למחר שומעין דבריו במאי פליגי איבעית אימא סברא איבעית דבריו במאי פליגי חרובייהו נסחדי דהא דאיתן קוצה ס' קרובת ס' חרובייהו נסחדי דהא דאיתן